УДК: 111.1+111.32+111.852

РЕАЛЬНІСТЬ, ІСТИНА ТА ІНТЕРЕС – СПІВВІДНОШЕННЯ

С. Чабан, група КІ-23
Науковий керівник: ***З. Стежко***, канд. філос. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

Філософія здавна звертає увагу на питання співвідношення реальності, істини та інтересу як фундаментальних понять людського пізнання. На перший погляд, це окремі категорії, однак при глибшому аналізі виявляється, що між ними існує тісний зв’язок.

Реальність в моєму розумінні це філософський термін, який означає те, що існує насправді; це все, що існує об’єктивно, тобто незалежно від нашого сприйняття чи свідомості в цілому. Вона включає фізичні об’єкти, соціальні явища і навіть абстрактні конструкції, які мають реальний вплив на життя людини. Цікаво, що реальність, особливо наша, особиста, може бути не одна. Філософія відкрила для мене декілька видів реальностей такі як: об'єктивна, суб'єктивна, фізична, соціальна, віртуальна, доповнена, консенсусна.

Базовою є фізична, матеріальна реальність. Це усі об'єкти і системи природної, штучної, живої та неживої природи, електромагнітні та інші поля. Людина входить у її структуру як матеріальний об’єкт живої природи.

Один з найпоширеніших видів реальності є віртуальна реальність – це створений технічними засобами світ, (об'єкти і суб'єкти), переданий людині через його відчуття: зір, слух, нюх, дотик та інші. Феномен виникнення Інтернету можна розглядати як наслідок віртуалізації суспільної реальності. Таким чином, кожна людина живе у своєму світі, створеному на основі її особистого досвіду, створює ще і свою реальність.

Доступ до реальності ми маємо лише через відчуття, суб’єктивне сприйняття. Але успіх нашої діяльності залежить від того, якими знаннями про реальність користується людина. І тут на перший план виходить питання про істину. Істина – це знання, яке відповідає, тобто є адекватним об’єктивній реальності. У філософії існує кілька підходів до розуміння істини: від класичного уявлення - відповідність знань про дійсність самій дійсності (Арістотель: "Істина є сказання того, що є, як те, що є, а того, чого немає, як те, чого немає") - до прагматичного, де істина ототожнюється з корисністю – позаяк вона формується і під впливом нашого досвіду, мови, культури. Яким би не було тлумачення істини, у будь-якому випадку вона не постає в чистому вигляді – її формування завжди відбувається в конкретному контексті, в межах певної системи інтересів.

Саме інтерес є тією силою, що спрямовує нашу увагу на певні аспекти реальності, визначає, що ми вважаємо важливим, і які питання взагалі ставимо. Тобто, інтерес не просто супроводжує процес пізнання, а активно формує його, визначаючи траєкторію пошуку істини.

Таким чином, істина народжується на перетині об’єктивної реальності та суб’єктивного інтересу. Людина не шукає істину абстрактно, а лише ту, яка має для неї значення в конкретному контексті. Тому знання, що вважається істиною, завжди в тій чи іншій мірі забарвлене потребами, запитами та цінностями людини чи суспільства. Виходячи з цього, реальність можна вважати основою, інтерес – рушієм пізнання, а істину – результатом їхньої взаємодії. Усвідомлення цього зв’язку дозволяє глибше зрозуміти механізми формування знання, а також критично ставитися до тих "істин", які пропонуються в різних соціальних, політичних або наукових контекстах.

Список літератури

1. Губерський Л.В., Андрущенко В.П. та ін. Філософія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Х.: Фоліо, 2018. – 621 с. https://odnb.odessa.ua/vnn/book/4947
2. Стежко З.В. Філософія в короткому викладі. Вид. 2-е, доп. - Кропивницький: 2020. – 187 с. http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10464